

Aktuellt i Skolinspektionen

Regelbunden kvalitetsgranskning
Ägar- och ledningsprövning
Aktuella granskningar

Helén Ängmo
Generaldirektör

Vi granskar för att förbättra

Bakgrund

OECD: har bland annat uppmärksammat att vi bör komma åt undervisningen och lednings- och styrningsfrågorna mer i vår inspektion – att vi bör lyfta styrkor och svagheter mer regelbundet.

Statskontoret: Skolinspektionens målgrupper säger att det är mycket fokus på regelefterlevnad. Målgrupperna efterlyser att Skolinspektionen har ett större fokus på centrala kvalitetsfrågor och förbättrar sin kunskapsåterföring till skolor och huvudmän.

Riksrevisionen: Proportionen mellan tillsyn och kvalitetsgranskning bör ses över.

Regelbunden kvalitetsgranskning - Varför granskar Skolinspektionen på ett nytt sätt?

- Mer återkoppling kan ges till granskade skolor
- Vi kan driva på kvalitetsförbättring på fler skolor.
- Lyfta och återkoppla både styrkor och svagheter.
- Mer fokus på kvalitetsaspekter, mindre fokus på regelefterlevnad.
- Vi kan redovisa hur väl utvecklat arbetet är på skolor - istället för om det finns brister eller inte.

Tillsyn + kvalitetsgranskning = Inspektion

Tillsyn

Ja/Nej

- Avstående från ingripande
- Anmärkning
- Föreläggande
- Föreläggande vid vite
- Återkallande/Statlig åtgärd för rättelse

Kvalitetsgranskning

I vilken utsträckning?

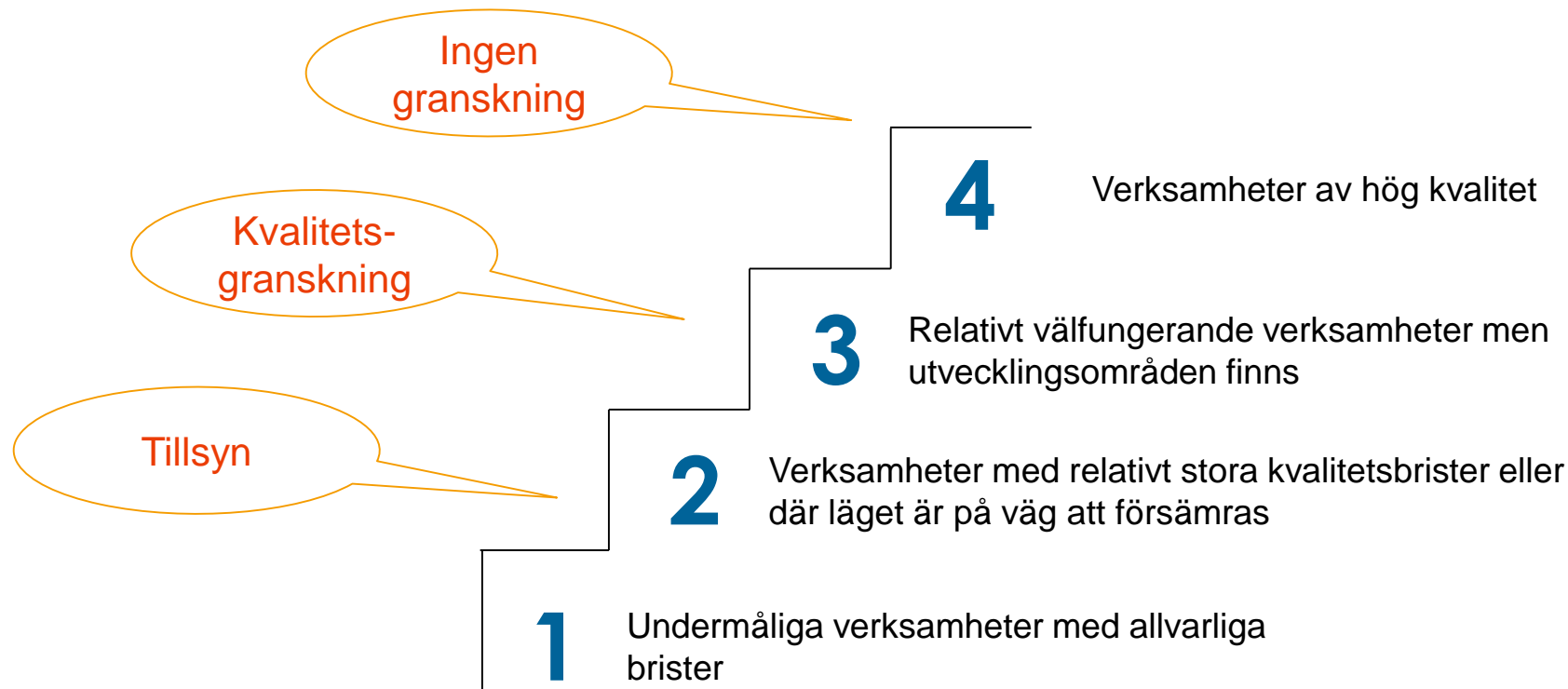

Bedömningsområden – Hur uppnår skolan våra kvalitetskriterier?

Rektors ledarskap			
Undervisning			
Trygghet och studiero			
Bedömning och betygssättning			
	I hög utsträckning	I flera delar, men utvecklingsområden finns	I låg utsträckning

Situationsanpassad inspektion – mellan kontroll och tillit

Ägar- och ledningsprövning

Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden (prop. 2017/18:58)

”...säkerställa att privata utförare har tillräckliga förutsättningar att bedriva verksamhet med god kvalitet och stärka allmänhetens tilltro till sektorn...”

Prövningen när det gäller att godkänna enskilda som huvudmän för fristående verksamheter blir mer omfattande än hittills.

Lagstiftningen träder i kraft den 1 januari 2019.

Ökade krav för godkännande vid tillståndsprövning

Krav på

- **insikt** i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
- **ekonomiska förutsättningar** att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Vid prövningen av ekonomiska förutsättningar ska även hänsyn tas till den koncern där huvudmannen eventuellt ingår och
- **personlig lämplighet.**
- Löpande kontroll vid förändringar i ägar- eller ledningskretsen efter anmälan.
- Avgift vid ansökan om godkännande.

Nya kvalitetsgranskningar – ett urval

- Kommuners styrning av gymnasieskolan
- Garanterad undervisningstid i gymnasieskolan
- Skolors arbete vid övergångar till årskurs 7
- **Kommande**
- Källkritik
- Högpresterande elever
- Vetenskaplig grund

Granskning- Kommuners styrning av gymnasieskolan

Bakgrund

- Omkring 25 procent av eleverna vid yrkesprogram når inte kraven för gymnasieexamen inom tre år. Antalet elever vid introduktionsprogram har ökat.
- Otillräcklig uppföljning av gymnasial utbildning på övergripande nivå.
- Fokus på grundskolan, gymnasieskolan som självständiga enheter och ett kvardröjande synsätt på "urvalsskola".
- Svårt att erbjuda ett brett urval nationella program.

Centrala iakttagelser

Huvudmannens styrning mot det kompensatoriska uppdraget

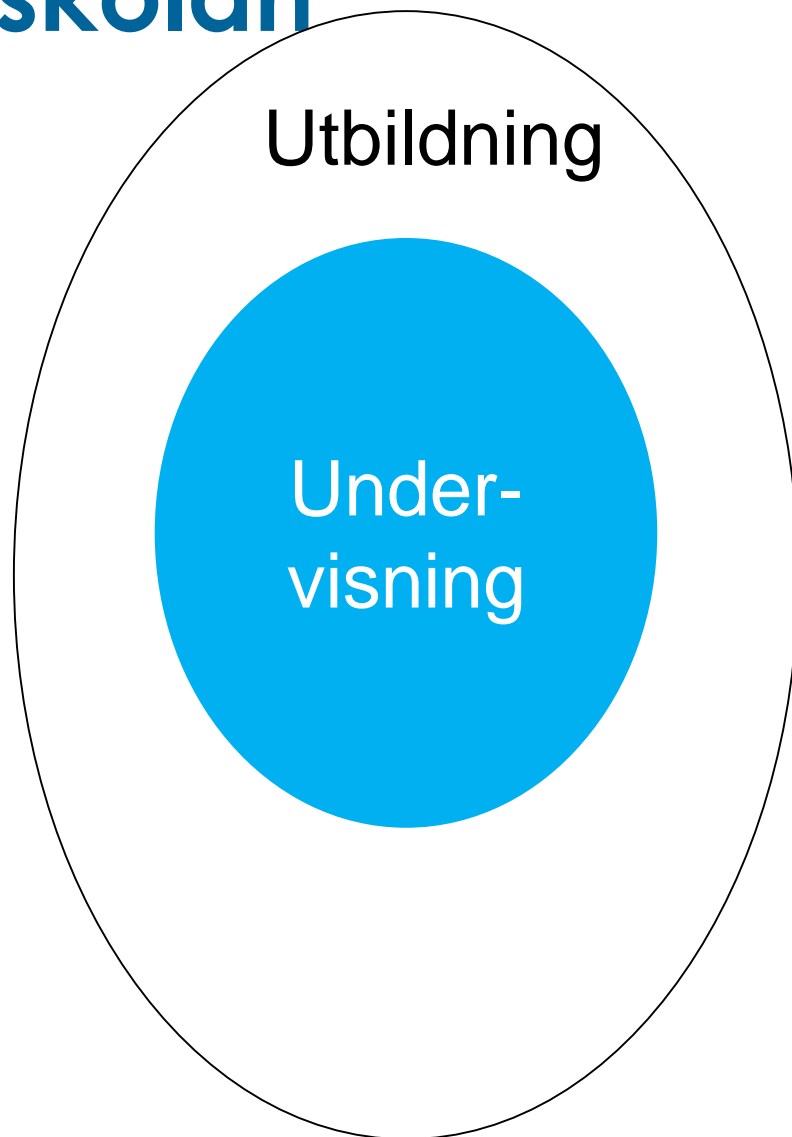
- Få åtgärder för att kompensera för skillnader mellan elevernas förutsättningar
- Hälften av huvudmännen fördelar resurser utan att ta hänsyn till information om elevernas behov.
- Gymnasieskolor ses som självständiga enheter

Huvudmannens erbjudande om ett allsidigt urval av nationella program

- Alla kommuner utom två breddar genom kommunal samverkan

Granskning Garanterad undervisning i gymnasieskolan

Proposition 1997/98:169 Gymnasieskola i utveckling – kvalitet och likvärdighet

- Varje elev ska få möjlighet att bli minst godkänd men också nå högre betyg
- Garanterad undervisningstid säkrar en *miniminivå* av lärarledd undervisning
- Huvudmannen ansvarar för hur undervisningstiden fördelas på ämnen och kurser

När arbetet med undervisningstiden inte fungerar

- Huvudmän och rektorer prioriterar inte elevernas rätt till garanterad undervisningstid.
- Skolorna timplanerar utifrån tradition snarare än strategiskt
- Scheman läggs med alltför små marginaler.
- Tid naggas i kanten.
- Risk att aktiviteter som inte är undervisning räknas som undervisningstid.
- Synsätt- det räcker med måluppfyllelse

Granskning om övergångar - Centrala iakttagelser

- Arbetsätten med att underlätta övergångar är inte alltid tillräckligt etablerade.
- Samverkan för att skapa kontinuitet eller röd tråd i undervisningen saknas
- Informationen kan vara ”spretig” och osorterad.
- Information som lämnas över används inte.

Utmanar undervisningen eleverna?

Nära en av tre (i årskurs 9) tycker att **skolarbetet känns för svårt**

Nära en av tre (i årskurs 9) tycker att de **får för lite utmanande arbetsuppgifter**

Lärarna hjälper bara dem som ligger längst ned. (Elev)

Vissa elever jobbar vidare ändå, fast egentligen får man inte det. (Elev)

Att nå så många som möjligt innebär att jag måste släppa de elever som är högpresterande. (Lärare)

En uppgift kan te sig enklare än den är, då får man stötta eleverna i att jobba vidare med texten. (Lärare)

Jag tjarar om det. I högstadiet kan man ibland få läsa gymnasiematte. En elev i ettan som redan kan läsa ska inte behöva sitta och ljuda. (Rektor)

Vanliga tankefällor

- Att undervisningen läggs på en ”**medelnivå**” - för att passa så många elever som möjligt.
- Att lärare känner att de **inte räcker till** för att både stimulera högpresterande och ha tid för övriga elever.
- Att **ämnena reduceras** och eleverna går miste om fördjupning, analys, reflektion och problemlösning.
- Att lärare inte tar med **material** för att utmana högpresterande.
- Att **nyanlända** elevers första tid ägnas åt isolerad språkträning.
- Att anta att högpresterande är **självgående**.
- Att **generalisera** om grupperns prestationsförmåga.
- Att anta att en elevs prestationsförmåga är lika i alla ämnen och över tid.

Några preliminära resultat

- Stora **variationer** mellan och inom skolor avseende hur väl undervisningen utgår från högpresterande elevers behov.
- Exempel på **kvalitetsbrister**:
 - att elever inte får återkoppling
 - att elever inte blir utmanade
- **Stress**
 - Otydliga krav och otydlig återkoppling leder till att elever pressar sig för hårt, ”för säkerhets skull”.